

Dilimiz Geleceğimizdir

" Dilim benim, ana dilim, Güzel Türkçem: "Anamın sütünde, vatanımın havasında, ekmeğimde, suyumda seni gördüm. Ülkemin yeşilliğinde, çayırında, düzünde, Ağrı'nın zirvesinde, Aras'ımda seni gördüm. Elimde, günümde, dersimde, kitabımda seni sevdim. „

Tarihimin iniş yokuşlarında halkımın gözbebeği gibi koruduğu dilim, Türk Dilim. Anamın hazin hazin ninnilerinde arzulu arzulu okşamalarında kanıma işledin. Babamın yiğitlik sohbetlerinde ruhuma doldun."

Bir milleti tarih sahnesinden indirmek isteyen güçler, ilk önce o milletin dilini hedef alır.

Milletlerin, sonsuza dek varlıklarını sürdürebilmelerinin can damarı olan dilleri tahrip edilince, nesiller arasında milletin devamı için vazgeçilmez olan değerlerin nakli imkânsız hale gelir. Bir kuşak sonra, kültürel iletişim kesilir. Milli kimlik yeni kuşaklara ulaştırılamaz. Sonra, o milletin bütünlüğü ve kültürünün tüm sembolleri tarihten silinip gider. Çünkü bir milletin varlığının temel unsuru; onun kültürü ve sesi olan dilidir.

Dil, bir kültürün canlı organizmalarını oluşturan varlığının, tek tek fertlerle ifadesidir. İnsan dilini terk edince, temsil ettiği kültür ve milli kimlik de tarih sahnesini terk eder.

Bu gerçeği Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk çok iyi bilmekteydi. Dil ve kültür alanında Atatürk'ün ilk büyük atılımı Yazı İnkılâbıdır. Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılın ilk yarısından itibaren tartışılmaya başlanan ve çeşitli denemelere rağmen bir türlü sonuç alınamayan yazı sorunu, Atatürk'ün kararlı ve isabetli uygulama-sıyla sonuca ulaşmıştır. Yazı İnkılâbı müjdesini verirken söyledikleri, yazının yanı sıra Türkçeye verdiği değeri göstermesi bakımından son derece önemlidir:

"Güzel dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerini kabul ediyoruz. Bizim ahenk-tar, zengin lisanımız yeni Türk harfleriyle kendini gösterecektir."

Atatürk, dile bakışını ve dil konusunda yapılması gerekenleri Dil İnkılâbı'ndan iki yıl önce, Sadri Maksudi Arsal'ın Türk Dili İçin adlı kitabına yazdığı sunuşta ifade etmiş-tir. Her satırı anlam yüklü bu sözler düşünülerek, üzerinde dikkatle durularak okunduğun-da Yüce Atatürk'ün dile verdiği önem ve Türkçe için yapılması gerekenler konusundaki düşüncesi açıkça görülür:

"Millî his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması, millî hissin inkişafında başlıca müessirdir. Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil şuurla işlensin.

Ülkesini, yüksek istiklâlini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır."

"Millî şuurun ayakta kalabilmesi ve uyanık bulunması için dil ve tarih uğrunda çalışmaya mecburuz." diyerek dil ve tarih konusundaki duyarlılığını dile getiren ve başlangıçtan beri dil ko-nusuna önem veren Atatürk, Türkçe ile ilgili çalışmalar yapmak üzere Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kurulması için 11 Temmuz 1932 akşamı talimat vermiştir. 12 Temmuz 1932 günü de Çanakkale Milletvekili Samih Rifat'ın başkanlığındaki yönetim kurulu üyeleri gerekli belgeleri İçişleri Bakanlığına suna-rak o zamanki adıyla Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kuruluşunu gerçekleştirmişlerdir.

Cemiyetin kuruluşunun hemen ardından dil kurultayı toplandı. Kurultay, 26 Eylül 1932 Pazartesi günü saat 14.00'te Türk Dili Tetkik Cemiyeti Başkanı Samih Rifat Beyin konuşmasıyla açılır. Başta Atatürk olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet yönetimi tam kadro hâlinde Dolmabahçe Sarayı'nın Muayede Salonu'nda yerlerini alarak toplantıya katılmışlar.

Dil uzmanlarının, Türkçe öğretmenlerinin yanı sıra Abdülhak Hâmit Tarhan, Samipaşazade Sezai, Halit Ziya Uşaklıgil, Reşat Nuri Güntekin, Ali Canip Yöntem, Fuat Köprülü, Hüseyin Cahit Yalçın, Celâl Sahir Erozan, Ruşen Eşref Ünaydın gibi Türk ede-biyatının tanınmış şair ve yazarları ile gazeteciler Kurultay'a bildiriler sunmuşlardır.

Birinci Türk Dili Kurultayı 5 Ekim 1932 gününe kadar sürmüştür. Atatürk ve devlet erkânı dokuz gün süresince oturumları başından sonuna kadar iz-lemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kazım Paşa ve Millî Eğitim Bakanı Reşit Galip de bu süre içerisinde Kurultay'ın başkanlık divanında görev yapmışlardır.

İkinci ve Üçüncü Türk Dil Kurultayları da Atatürk'ün öncülüğünde Dolmabahçe Sarayı'nda yapılmıştır. 24-31 Ağustos 1936 tarihleri arasında toplanan ve yabancı bilim adamlarının da katıldığı Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda işlenen Güneş-Dil Teorisi ile Dil İnkılâbı'na yeni bir evre başlatmıştır. Türkçenin söz varlığına girmiş, yaygınlaşmış, an-lamını herkesin bildiği sözler, Türkçe kabul edilmiştir.

Karamanoğullarının üçüncü hükümdarı Karamanoğlu Mehmet Bey, millet olarak yaşamının ilk şartı olarak, dil birliğinin sağlanması gerektiğine inanıyordu. Kendi dilini ve kültürünü hor görüp başka kültürlerle özenenlere karşıydı. 1277 yılında yayınladığı fermanla Türkçe den başka bir dil konuşulmasını yasaklamıştı.

Öncü lider Mehmet Bey'in yaktığı bu ateş, dünyanın en uzun ömürlü imparatorluğunu kuran Osmanlı'da, güzel dil Türkçenin devlet dili olmasına zemin hazırlamıştır.

Böylece Fuzûli'nin, "Ey Arap, Acem ve Türk milletlerine feyiz veren Rabbim! . . Sen Arap kavmini dünyanın en fasih konuşan kavmi yaptın, Acem hatiplerinin sözlerini İsa'nın nefesi gibi cana can katan bir güzelliğe ulaştırdın! Ben, Türküm ve Türkçe söylemek istiyorum, benden iltifatını esirgeme Tanrım." Diye ettiği duayı Yüce Allah kabul etmişti.

 Fikir ve edebiyat şahsiyeti Kemal Paşazade Sait Bey; bir şiirinde

Arapça isteyen Urban'a gitsin,

Acemce isteyen İran'a gitsin,

Frenkler Frengistan'a gitsin

Ki biz Türk'üz bize Türkçe gerek. Demıştır.

 Büyük üstat Şehriyar, Türk'ün Dili isimli şiirinde;

Türk'ün dili tek sevgili, istekli dil olmaz

Aynı dile katsan bu esil (asil) dil esil olmaz

Türk'ün meseli, folkloru dünyada tektir

Hem yorgan, kent içre meseldir-mitil olmaz.

Pişmiş kişi şiirinde gerek dad-duzu olsun

Kent ehli (köylüler) bilirler ki doşapsız (hoşaf) heşil olmaz. Diye seslenmiştir.

Türkçemize son yıllarda Batı dillerinden, özellikle de İngilizceden, bir kelime akını olduğu gerçektir. Başlangıçta birkaç kelime ile sınırlı olan kelime girişi, zamanla Türkçemizi istila etme şekline dönüştü.

Kelimelerin bir bölümü teknolojiyle birlikte geldi. Yeni bulunan ve yeni üretilen aletler, ülkemize gelirken adını da birlikte getiriyordu: air-conditioner, disket, faks, kamera, kompakt disk, monitör, printer, radyo, televizyon, tubeless, video, walkman... Dilimizin tabii gelişmesi içerisinde bu aletlerin çok az bir kısmına karşılık bulunabilmişti: buzdolabı, bilgisayar, derin dondurucu. Buna karşılık yabancı kaynaklı kelimelerin dilimize girişi her geçen gün biraz daha artıyordu. Yeni bulunan ve üretilen aletlerin adları girmekle kalmadı, bu aletlerin çeşitli

özellikleri, parçaları, kullanıcıları ile ilgili kelimeler de dilimize girmeye başladı, hatta bu kelimelerden fiiller türetildi: air-conditioned araba, kaset, diskjokey (kısaltılmış şekli) İngilizce söylendi dicey, videojokey (vj, vicey), fakslamak, hardware, software, zapping, zaplamak, zoomlamak...

Dilimiz geleceğimizdir. Bu gerçeği Türk Gençliği çok iyi görmelidir.